

Sak 3: Uttalelser

Innkommne forslag til uttalelser

SVs 26. ordinære landsmøte

14.-16. mars 2025

Dato: 17.02.25

sv.no/landsmote

Innhold:

1	U1: 2025 – et veiskille	2
2	U2: Til kamp mot en rasistisk innvandring-og integreringspolitikk!	4
3	U3: Lovliggjøring for trygghet.....	6
4	U4: SV tar kampen for naturavtalen.....	8
5	U5: Begrens skjermen – ta tilbake bøkene	11
6	U6: Grønt skifte for lokal utvikling, beredskap og klima	12
7	U7: Nordlandsbanen må på riktig spor	14
8	U8: Økologisk landbruk og småskalabønder – også i Nord-Norge	15
9	U9: SV må ta ledelsen i kunstig intelligens- og teknologipolitikken	16
10	U10: Gjeninnføring av arveavgifta, internasjonal solidaritet, statlig overvåking av	
11	naturødeleggelser og opptrapping av forskning.....	18
12	U11: Vi krever demokratisk kontroll på krafta - veto mot EUs 4. energimarkedspakke	
13	20
14	U12: Ta kontroll over korttidsutleie (Airbnb).....	21
15	U13: Bygg Nord-Norgebanen nå!	22
16	U14: Norsk sikkerhetspolitikk må tena norske interesser	23
17	U15: SV krever investeringsbeslutning om FRE16 i Revidert nasjonalbudsjett 2025.	24
18	U16: SV krever tiltak mot Israel fra Norge	25
19	U17: Bedre vern av rovdyr og natur.....	26
20	U18: Vi er ikke ferdige i kampen om et rettferdig inntektssystem	28
21	U19: Aldri sult som våpen – Norge må øke sitt engasjement for Sudan	29
22	U20: Norge må bygge Norden	31
23	U21: Helhetlig plan for Nord-Norge.....	33
24	U22: Kjedemakt, beredskap og norsk mat!.....	34

U1: 2025 – et veiskille

2 **Forslagsstiller:** Arbeidsutvalget

3 **En verden i endring**

4 Vi har mye å være stolte av i Norge: tilliten mellom folk er sterk, sammenlignet med resten av
5 verden har folk her likere muligheter for å lykkes, og vi lever i et trygt samfunn hvor vi tar vare
6 på hverandre. Med ren natur, trygg mat og gratis skole og helsetilbud har vi både store
7 muligheter til å lykkes og store verdier å ta vare på.

8
9 Dette har ikke kommet av seg selv. Det handler om at vi stått sammen og funnet
10 fellesskapsløsninger. Vi har ikke laget et samfunn for de rikeste, men for alle, og alle har
11 bidratt. Dette fellesskapet er noe av det vakreste med Norge. Det har gjort at flere kan lykkes,
12 men nå slår det sprekker. De rikeste har blitt rikere samtidig som de har blitt mer misfornøyde
13 med å måtte dele og bidra.

14
15 Vi ser det når milliardærene flytter til Sveits og gir millioner til høyresidens partier. De
16 velstående kjøper seg løsninger utenfor velferdsstaten samtidig som boligkostnader og
17 inflasjon har gjort hverdagen vanskelig. Hvis denne utviklingen fortsetter, vil ikke
18 velferdsstaten forsvinne, men den vil bli en nødløsning for de som ikke har noe annet. Den
19 burde heller være god nok til å sikre oss alle i livets ulike faser.

20
21 Den norske modellen er truet av økende forskjeller, hvor de rike bruker sin makt på en annen
22 måte enn før. Velferden er underfinansiert, og mange mister troen på både politikk og fremtid.
23 Vi ser at klimaendringene allerede er her samtidig med at norsk natur bygges ned. Den
24 internasjonale situasjonen skaper også usikkerhet. At vi i dag står i en klimakrise er en
25 nådeløs dom over alle de som visste, men valgte å ikke gjøre noe.

26
27 Men vår trygghet er ikke bare truet av økende forskjeller. Den er også truet av at autoritære
28 og høyreradikale krefter er på frammarsj. India, Kina, USA og Russland er enten sterkt
29 antidemokratiske stater eller beveger seg i den retningen. Også i Europa ser vi at
30 høyreradikale partier gjør det sterkere og at demokratiske rettigheter er under angrep. Dette
31 skjer samtidig som verdens rikeste i stadig større grad kontrollerer plattformene for den
32 offentlige samtale og fremmer eller underkaster seg autoritære tendenser.

34 **2025 – et veiskille.**

35 I 2025 står Norge foran et veiskille. Skal vi fortsatt jobbe for like tjenester og muligheter for
36 alle, eller skal vi godta at de rikeste skal få mer og bidra mindre? Skal vi sikre at vi kan
37 forandre samfunnet ved å delta og stemme eller skal vi la markedet og de som har mest
38 styre? Hvordan møter vi autoritære krefter på frammarsj? Også blant Norges allierte?

39
40 For SV er dette valget enkelt. Og vi vil samarbeide med alle partier som er villige til å føre en
41 politikk for mindre forskjeller, som tar vare på miljøet og jobber for demokratiet og mot ytre
42 høyres retorikk og politikk.

43
44
45

46 Felles front mot ytre høyre

47 Det er avgjørende ved valget i 2025 at vi får et rødgrønt flertall. Samtidig vet vi at
48 styrkeforholdet på rødgrønn side er avgjørende for hvilken politikk vi får. Denne periodens
49 forhandlinger med AP og SP viser med all mulig tydelighet at det er et sterkt SV som sikrer at
50 det blir faktisk rødgrønn politikk. Det er bare å sammenligne forslagene fra regjeringen med
51 resultatene etter at vi har forhandlet.

52
53 SV vil alltid søke makt for å få gjennomslag for vår politikk. Derfor er utgangspunktet vårt at vi
54 ønsker å sitte i regjering. Samtidig er ikke regjeringsdeltakelse den eneste måten å påvirke
55 samfunnet på. Derfor vil enhver regjeringsdeltakelse alltid veies opp mot om dette er den
56 måten vi kan få mest gjennomslag, eller om det gir mer gjennomslag på sikt ved å stå utenfor.
57 Det er styrkeforholdet og hva vi får forhandlet gjennom som avgjør.

58
59 For valgkampen i 2025 betyr det at vi går til valg på en rødgrønn flertallsregjering. I møtet
60 med ytre høyre og økende forskjeller er det et slikt flertall, med tyngdepunkt til venstre, som
61 har politikken og viljen til å gjøre en positiv forskjell.

62
63 Dersom det ikke er mulig vil vi gå til valg på at SV deltar i en mindretallsregjering.

64
65 Dersom det ikke er mulig å få på plass en rødgrønn regjering, med en plattform som er
66 tilstrekkelig ambisiøs til å møte vår tid, vil vi gå i opposisjon fra stortinget.

67
68 I en slik situasjon vil vår støtte til en regjering avhenge av politikken de fører. Vi vil ikke være
69 bundet til å støtte regjeringens forslag, men vil bruke alle muligheter for å sikre flertall for
70 mindre forskjeller og en ambisiøs miljøpolitikk.

71
72 Uansett flertall og konstellasjoner vil vi jobbe for internasjonal solidaritet, små forskjeller og ta
73 være på klima og natur. Vi vil alltid jobbe for å bevare og utvide demokratiet og mot ytre
74 høyres forsøk på å undergrave det og så hat og splid. Vi vet at dette ikke er noe vi kan, eller
75 trenger, å gjøre alene. Vi er avhengige av å være en del av en større mobilisering hvor
76 fagbevegelse, miljøbevegelse, solidaritetsbevegelsen, kvinnebevegelsen og alle andre
77 progressive krefter spiller en viktig rolle. SV vil styrke og spille på lag med disse.

78

1 U2: Til kamp mot en rasistisk 2 innvandring-og integreringspolitikk!

3 **Forslagsstiller:** Sosialistisk Ungdom

4 Samtidig som det er rekordmange mennesker på flukt i verden, har Norges politikere sin
5 solidaritet forvitret. Heller enn å ha en innvandringspolitikk som speiler dagens dystre
6 situasjon, ønsket den tidligere Arbeiderparti og Senterparti regjeringen å drive kappløp med
7 høyresiden om hvem som kan ta imot færrest kvoteflyktninger. Som et av verdens beste land
8 å bo i, med gode velferdsordninger og høy velstand, har vi et internasjonalt ansvar for å
9 strekke ut en arm. Å kun ta imot 500 av de 5000 kvoteflyktningene FN ber oss om er en
10 skammelig ansvarsfraskrivelse, samtidig som vi ser at resten av verden også går i samme
11 retning. Venstresiden, særlig SV, har et ansvar for å stå opp for solidaritet og menneskeretter
12 når ingen andre gjør det. Vi må ta et oppgjør med, og ikke gå med på premisset om at
13 solidaritet med de som trenger det mest skal settes opp mot egne økonomiske interesser. Det
14 er våre egne interesser å ha en verden hvor vi står opp for hverandre. Det er ikke for dyrt å ta
15 imot kvoteflyktninger, som samfunn koster det oss langt mer å la være.

16
17 Norge har over tid bygd ned integreringsapparatet, med høyresiden i spissen. Samtidig har
18 dårlig integrering blitt en hvilepute for en dårlig innvandringspolitikk. Dette har skapt grobunn
19 for økt rasisme som bygger opp under dagens urettferdige system. Det har kumulert i
20 kappløpet om hvem som kan ha strengest innvandringspolitikk blant norske partier. Denne
21 utviklingen er skummel og i en tid som denne er det viktig med tydelige motstemmer. Vi har
22 fremdeles en flyktningkrise, men det er en manglende politisk vilje for å hjelpe mennesker på
23 flukt.

24
25 Dagens integreringspolitikk er misforstått, det skal ikke handle om “oss” og “dem”, men heller
26 om en integrering forankret i et ønske om mangfold. Integreringspolitikken slik den står i dag
27 har feilet grunnet en rekke årsaker, men hovedsakelig grunnet høyresidens manglende evne
28 til å se ting i en større sammenheng. Likevel skylder de det på “dårlig integrering og for åpen
29 innvandring”, selv om det er deres egen politikk og styringsperiode som har ført utenforskapet
30 og mange av problemene man ser i dag . Dette er splitt og hersk. Integrering skal ikke bety
31 en helomvending av egen kultur, for enkeltindivider og grupper skal ikke tvinges til å gi slipp
32 på deres identitet eller særtrekk for å bli en del av samfunnet. Vår visjon skal aldri være et
33 homogent samfunn hvor mangfoldet viskes ut og forsvinner, men et inkluderende samfunn
34 hvor man integreres fordi man får plass som den man er.

35
36 Integreringspolitikken må bygge broer, fremme dialog og være på tvers av landegrensener. En
37 god integreringspolitikk er avgjørende for at innvandrere ikke havner i et mellomstadium når
38 de først skal integreres, hvor man står på stedet hvil på grunn av lang saksbehandlingstid,
39 ikke får de samme velferdsytelsene som den øvrige befolkningen og ikke blir en del av
40 samfunnet fra dag en, for det er da man faller utenfor. Det haster å iverksette nasjonale og
41 lokale tiltak for en bedre integreringspolitikk.

42
43 SV har en lang tradisjon med å kjempe for en rettferdig innvandring-og integreringspolitikk, og
44 for å slå ring rundt mangfold når andre vil lage splid. Når innvandring-og integreringsdebatten
45 domineres av rasisme, islamofobi og polarisering har vi et særskilt ansvar for å vise
46 motstand. Vi vet at løsningen på integreringen aldri vil være innvandringsstopp. Når alle
47 andre partier ikke viser politisk evne til å ta denne saken på alvor, må vi gjøre det til en
48 prioritering for oss å sikre ressurser til integrering og ta et oppgjør med den rasistiske

49 innvandringspolitikken. Det er på tide å løfte frem våre løsninger og vise at det finnes
50 et tydelig alternativ.
51
52 Innvandring og integrering er to sider av samme sak og uatskillelige i arbeidet SV må
53 og skal gjøre for å bygge et inkluderende og rettferdig samfunn. Våre løsninger er gode, de er
54 realistiske og de er gjennomførbare, derfor kan vi ikke tillate oss en nedprioritering av
55 innvandringsdebatten de neste årene. Som et sosialistisk og antirasistisk parti har vi et
56 ansvar for å gjøre alt i vår makt for å få gjennomslag. Det er ikke tiden for å vike fra
57 solidaritetens vei, men heller stå fast ved våre prinsipper, for en bedre og helhetlig
58 innvandring og integreringspolitikk.
59

U3: Lovliggjøring for trygghet

2 Forslagsstiller: Sosialistisk Ungdom

3 Dagens kriminelle cannabisindustri er en fare for både brukerne og for storsamfunnet. Ifølge
4 FHI bruker rundt 270 000 mennesker cannabis i Norge hvert år, og det er disse menneskene
5 som betaler den høyeste prisen for dagens forbudspolitik. De blir stigmatisert og
6 kriminalisert, mens bakmennene tjener seg rike på sitt monopol over cannabismarkedet.
7 Blant de ulike rusmidlene har cannabis den klart største markedsandelen, og selv om den
8 nøyaktige verdien av dette markedet er vanskelig å fastslå, anslås det å overstige en milliard
9 kroner årlig. Når kriminalitet blir så lønnsomt, skaper det utrygghet i gatene og forsterker
10 problemene knyttet til ulovlig rusmiddelomsetning. Skal vi få gjort noe med den svarte
11 økonomien, må vi legge lokk på inntektskildene til de kriminelle miljøene.

12
13 Kriminaliseringen av cannabis rammer samfunnsgrupper ulikt. Det er større sjanse for å bli
14 straffet for cannabisbruk om man bor på Oslo Øst, til tross for at bruken er mer utbredt på
15 Oslo Vest. Forskning fra Ung i Oslo viser at nesten tre ganger så mange på Oslo Øst blir
16 pågrepet for narkotikarelaterte lovbrudd sammenlignet med de på Oslo vest. Politiets ulike
17 tilnærming til ruskriminalitet er godt dokumentert, og dette avslører tydelig og strukturell
18 rasisme. Rasifisert ungdom har i praksis en økt risiko for å bli stoppet av politiet og en større
19 sjanse for å få juridiske konsekvenser. Dette mønsteret forsterker skadelige stereotypier og
20 profilering. Resultatet er svekket tillit og større avstand mellom myndighetene og sårbare
21 ungdommer.

22
23 All ruspolitikk handler om avveininger mellom ulike hensyn. SVs ruspolitikk har alltid basert
24 seg på trygghet og rettferdighet for samfunnet som en helhet. Det er i denne tradisjonen at
25 SV har tatt kampen for en ansvarlig regulering av rusmidler, slik som alkohol, med mål om å
26 redusere skadeomfanget og beskytte folkehelsen. Gjennom reguleringer og statlig monopol
27 har man klart å føre en politikk som balanserer helse og hygge. I land som har lovliggjort
28 cannabis, slik som Canada, ser vi at andelen som kjøper cannabis fra det illegale markedet
29 går kraftig ned. En studie fra Canada viser at 79 prosent av brukerne nå alltid eller for det
30 meste får cannabis fra legale kilder. Før 2017 fikk alle brukerne stoffet fra det illegale
31 markedet. Når vi vet at verdien på cannabismarkedet overstiger en milliard kroner årlig, kan vi
32 ikke lenger la forbrukere bli utsatt for manglende regulering. Derfor tar SV kampen for et
33 velregulert cannabismarked, som kommer forbrukere til gode, tar makta vekk fra kriminelle
34 miljøer og setter en stopper for den urettferdige forskjellsbehandling av rusbruk.

35
36 Cannabis til rekreasjonell bruk bør selges gjennom et statlig eid selskap med monopol på
37 salg og distribusjon. Dette vil legge til rette for regulering og kontroll av markedet, samtidig
38 som skadevirkningene reduseres. Ved å flytte inntektene fra kriminelle nettverk til staten,
39 fjerner vi en av de største inntektskildene til organiserte gjenger. Dette er et viktig skritt i
40 kampen mot de kriminelle bakmennene. Lovliggjøring må også inkludere nasjonale
41 retningslinjer og reguleringer som fastsetter styrkegraden i cannabisen. Kvalitetskrav vil gjøre
42 produktet tryggere for brukerne. Et statlig monopol vil ikke garantere at profittmotive til
43 kommersielle aktører, derfor må det sikres at markedsføring av cannabis forbyes slik at det
44 ikke insentiveres til forbruk. Samtidig er det viktig å ivareta offentlige rom som et fristed fra
45 rusmidler der alle kan ha plass, spesielt barn bør ivaretas og skjermes under en lovliggjøring
46 av cannabis. Derfor bør det innføres strenge forbud mot forbruk av cannabis i nærheten av
47 blant annet skoler, sykehus og eldreheim.

48
49 Et ønske om lovliggjøring handler ikke om et frislipp, men regulering av et allerede
50 eksisterende marked og forbruk. Erfaringer fra Canada viser at lovliggjøring har ført til økt
51 kunnskap om helseskader knyttet til cannabis bruk hos befolkningen og bedre forebyggende
52 innsats. Når man ser på befolkningen under ett har bruken av cannabis økt noe, men andelen
53 med jevnlig bruk er stabil. Evalueringen viser også at debutalderen ved bruk av cannabis har
54 økt litt, og de yngste har mest kunnskap om skader ved bruk. Det er særlig viktig å utsette
55 rusbruken blant unge, både fordi hjernen fortsatt er under utvikling, men også fordi mye tyder
56 på at det kan forebygge rusproblemer og varig rusbruk. Lovliggjøring handler om å sikre
57 trygghet for hele samfunnet, regulering og å ta kontrollen vekk fra kriminelle miljøer.
58

59 **SV krever:**

- 60 • Lovliggjøring av cannabis til rekreasjonell bruk
- 61 • Innføring av et statlig monopol på salg av cannabis
- 62 • Forbud mot markedsføring av cannabis
- 63 • Nasjonale retningslinjer og grenser for THC-innhold
- 64 • Fastsette aldersgrense på kjøp av cannabis
- 65 • Trygg og faktabasert rusinformasjon og forebygging i skolen
- 66 • Nasjonale retningslinjer for cannabisnivå under kjøring
- 67 • Lovverk som begrenser bruk av cannabis i offentlige rom
- 68

1 U4: SV tar kampen for naturavtalen

2 **Forslagsstiller:** Miljøpolitisk utvalg

3 SV går til valg på en offensiv naturpolitikk. Miljøet til havs og på land er i endring og 1 million
4 arter står i fare for å bli utrydda. Arealinngrep og global oppvarming er to av hovedårsakene til
5 dette. Klima- og naturkrisen er begge trusler mot livet på jorden - de må sees i sammenheng
6 og løses parallelt.

7 Mellom 2017 og 2022 ble det gjennomført 44 000 naturinngrep i Norge. Naturavtalen er
8 verdens svar på den globale naturkrisa. Den setter ambisiøse mål for hvordan vi skal
9 håndtere og begrense denne innen 2030. Norge har sammen med 195 land undertegna
10 avtalen, og er forplikta til å følge den opp.

11 SV mener Norge ikke har fulgt opp våre forpliktelser. Naturmeldinga, som Ap/Sp-regjeringa
12 pressa gjennom i Stortinget med hjelp av Fremskrittspartiet, er for svak. Den er i alt for stor
13 grad prega av at vi skal utrede og vurdere framfor å peke på konkrete mål, virkemidler og
14 handling for å nå disse.

15 Landsmøtet mener Norges oppfølging av Naturavtalen må være sentral i eventuelle
16 regjeringsforhandlinger etter valget, og vil trekke fram fem hovedgrep:

17 **1. Eksisterende lovverk må følges og kunnskapen vi har må brukes**

18 NRK har dokumentert at reglene for saksbehandling og konsekvensutredninger knapt var
19 fulgt i noen av de 100 største utbyggingssakene siste åra. Sivilombudsmannen avdekket i en
20 rapport i 2021 at 85% av 750 dispensasjonssøknader i strandsona var innvilga. Flertallet av
21 dispensasjonene var gitt med mangelfull eller lovstridig begrunnelse.

22 **SV vil ha:**

- 23 ● Oppgaveavlastende team i fylkeskommunene som skal støtte kommunenes areal- og
- 24 naturforvaltningsarbeid.
- 25 ● Planlegging på tvers av kommunegrensene for å unngå «bit for bit»-nedbygging av
- 26 store sammenhengende naturområder.
- 27 ● Strengt krav til revidering og oppdatering av gamle planer (planvask)
- 28 ● Tydelig mandat til statsforvalteren om å gripe inn mot nedbygging av natur og matjord,
- 29 og økt myndighet til å fremme innsigelse
- 30 ● Sterkere håndheving av byggeforbudet i 100-metersbeltet.
- 31

32 **2. Kunnskapsgrunnlaget må styrkes**

33 Vi har nok kunnskap til å handle og ta bedre vare på norsk natur generelt og sårbare og
34 viktige naturtyper og arter spesielt. Likevel trengs det et bedre kunnskapsgrunnlag.

35 **SV vil:**

- 36 ● Samle tilgjengelig miljøinformasjon i lett tilgjengelige databaser.
- 37 ● At alle fylkeskommuner og kommuner utarbeider arealregnskap.

- 38 ● Ha kartlegging av «grå arealer» som kan brukes til utbyggingsformål.
- 39 ● Forsere arbeidet med marine grunnkart og arealplaner til havs.
- 40 ● Trappe opp arbeidet med artskartlegging, som i dag i hovedsak gjøres av frivillige
- 41 ● Opprette langsiktig overvåkningsprogram av kystøkologi, bunnfauna og vannmiljø i
- 42 fjordene våre og opprette et eller flere kystøkologisenter langs norskekysten for
- 43 forskning og formidling.

44

45 **3. Lovgrunnlaget må styrkes**

46 Naturavtalen forutsetter en stor reform av natur- og arealpolitikken for å gi naturen sterkere
47 beskyttelse.

48 **SV vil:**

- 49 ● Gjennomgå Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven med sikte på oppfølging
- 50 av naturavtalen.
- 51 ● Lovfeste mål om at Norge skal bli arealnøytralt innen 2035, og utvikle regelverk for
- 52 hvordan det skal ivaretas på kommunalt nivå.
- 53 ● Styrke kravene til konsekvensutredninger og sikre at de blir gjennomført av
- 54 uavhengige og kompetente fagmiljøer.
- 55 ● Innføre forbud mot nedbygging av myr.
- 56 ● Innføre hjemmel til å innføre byggeforbud på arealer som truer viktige naturverdier,
- 57 som store hyttefelt, og stanse tiltak med store negative konsekvenser, som flatehogst i
- 58 naturskog.
- 59 ● Utvikle metodikk og krav om vurdering av sumvirkninger på natur og økosystemer i
- 60 konsesjonsprosesser

61

62 **4. Mer natur må vernes**

63 Naturavtalen setter klare krav om vern av natur. SV mener Naturmeldingen ikke ivaretar dette
64 kravet verken når det gjelder representativitet eller vern av havareal.

65 **SV vil:**

- 66 ● Arbeide for et representativt vern av minst 30% av Norges landareal innen 2030, der
- 67 minst 10% av skogen vernes.
- 68 ● Kreve at regjeringa legger fram en marin verneplan som viser hvordan minst 30% av
- 69 Norges havområder kan vernes innen 2030.
- 70 ● Styrke vernet av nærnatur, som bynasjonalparker eller bymarker, av hensyn til både
- 71 naturmangfold og folks helse og trivsel.

72

73 **5. All natur må forvaltes bærekraftig**

74 Naturavtalen innebærer krav om bærekraftig forvaltning av de 70% av naturen som ikke
75 vernes. Det må settes rammer for vår bruk av naturen til matproduksjon, næringsliv og andre
76 menneskelige behov. Vårt forbruk av energi og ressurser er for stort og må reduseres.

77 **SV vil:**

- 78 ● Ha en nasjonal plan for naturrestaurering som viser hvordan vi kan nå målene om
79 restaurering av 30% av ødelagt eller forringa natur.
- 80 ● Styrke innsatsen for å ta vare på trua og sårbare arter som insekter, villaksen, sjøfugl,
81 villrein og rovdirene.
- 82 ● Arbeide for et jordbruk med økt fokus på jordkvalitet, utnytting av lokale ressurser,
83 redusert bruk av kunstgjødsel og sprøytemidler og ivaretaking av kulturlandskapet
- 84 ● Stimulere et skogbruk som både fremmer karbonlagring og naturmangfold gjennom
85 økt lauvtreinnslag, ivaretaking av gammelskog og bruk av varierte hogstformer.
- 86 ● Styrke innsatsen mot miljø- og helseskadelige stoffer, forurensing og forsøpling, og
87 støtte oppryddingstiltak, herunder av plast.
- 88 ● Innføre krav om lukka anlegg i oppdrettsnæringa.
- 89 ● Forby gruvedrift på havbunn og dumping av gruveavfall i fjord, sjø og vann.
- 90 ● Arbeide for en oppdatering av Oslofjordplanen med nye og forsterka tiltak.

91

92 **Den grønne omstillinga må være rettferdig og sosial - mellom generasjoner og mellom**
93 **land.**

94

1 U5: Begrens skjermen – ta tilbake 2 bøkene

3 **Forslagsstiller:** Nordland SV

4 SV stiller seg sterkt kritisk til en ukritisk digitalisering av skolen. Skole-Norge har kastet seg
5 inn i en digitaliseringsprosess uten å ha opparbeidet nok informasjon om hvorvidt skjerm i
6 skolen bidrar til faglig og menneskelig vekst. Prinsippet om føre-var har blitt neglisjert totalt.
7 Myndigheter har vært ukritisk til de negative aspektene ved skjerm i skolen.

8
9 Forskning og rapporter viser tydelig sammenheng mellom dårlige faglige prestasjoner og
10 mengden digital teknologi som brukes i undervisningen. Jo mer teknologi, desto dårligere
11 resultater. Når vi vet at 98% av ungdomsskoleelever, 90% av syvendeklassinger, og 80% av
12 elever mellom første og fjerde klasse har sin egen digitale enhet til bruk på skolen, er det et
13 åpenbart problem.

14
15 To av tre lærere mener skjerm brukes for mye i skolen. Et godt skolemiljø og god læring
16 forutsetter at klasseledere kan bruke hjelpemidler som de er komfortabel med. Å påtvinge
17 lærere digitale 'læremidler' er uverdigg og går direkte ut over deres elever.

18
19 For SV er det viktig at undervisning består av læremetoder som fungerer for alle elever.
20 Overdreven bruk av skjerm eller lesing bidrar til å styrke enkelte elever, mens andre risikerer
21 å falle fra. Skjerm skal være et supplement, ikke en erstatning for tradisjonelle læremetoder.

22
23 Bøker og analoge læremidler er vitenskapelig bevist å være best for læring. SV ønsker at
24 alle skoler skal ha en plan for bevisst bruk av digitale hjelpemidler. Velutdannede elever er
25 essensielle for Norges fremtid; begrens skjermen!

26

1 U6: Grønt skifte for lokal utvikling, 2 beredskap og klima

3 **Forslagsstiller:** Nordland SV

4 I 2024 ble det målt rekordhøye temperaturer både på land og i hav rundt i verden.
5 Klimakrisen og ekstremværet påvirker allerede samfunnet, næringslivet og verdiskapingen på
6 flere måter. Kutt i utslippene av klimagass er nødvendig for å stoppe denne dramatiske
7 utviklingen, men Norge når ikke klimamålene.

8
9 SVs politikk har som mål å sikre biologisk mangfold og å redusere klimautslippene med 70
10 prosent innen 2030. Vi ønsker å skape et rettferdig grønt skifte som prioriterer naturvern og
11 bærekraftige løsninger. Det trengs politiske tiltak for å stoppe nedbygging av sårbar natur. Vi
12 må prioritere naturvern og bærekraftige løsninger for å sikre at vi ikke går på bekostning av
13 naturen.

14
15 Ambisiøse mål om klimakutt følges ikke opp i praksis. Lokale prosjekt for klimatilpasning i
16 fiskeflåten, havneutvikling, landbruk og transport blir ikke satt på prioriteringslista.
17 Man ser derfor få tydelige resultat av klimatiltakene lokalt. Det skaper skepsis til felles
18 prosjektsatsinger som f.eks. Lofoten De Grønne Øyene.

19
20 Mer ekstremvær bidrar til stadige problem for kraftforsyningen og regjeringen sier i
21 totalberedskapsmeldingen at alle i en krise må kunne klare seg i minst ei uke uten strøm,
22 vann og forsyninger.

23
24 Et godt grep for både klimakutt og økt beredskap vil være mer lokal produksjon av energi.
25 Halvparten av energien brukes til oppvarming, og mye kan komme fra fornybare kilder som
26 jordvarme. Energibrønner og solceller er velprøvd og stabil teknologi som utfyller hverandre
27 og reduserer behovet for kraft via strømmettet. Kommuner og bedrifter har store flater på tak
28 og vegger som hvor det kan produseres strøm fra solceller. Flere analyser viser at det kan
29 produseres solenergi årlig på eksisterende bygninger tilsvarende nesten halvparten av
30 energiforbruket i Norge. På sikt vil også varmeveksling i sjø og tidevannskraft være aktuelle
31 løsninger i kyststrøkene.

32
33 Begrenset tilgang på energi stopper grønn omstilling og utvikling av nye arbeidsplasser. Når
34 grønn energi gir mer klimavennlig produksjon, så vil det styrke konkurransevne og fremme
35 videre omstilling. Satsing på lokal energiproduksjon vil altså bidra både til næringsutvikling,
36 god beredskap og lavere klimautslipp.

37 38 **Dette krever noen nasjonale grep:**

- 39
- 40 • Statlig investeringsstøtte for koordinering av felles innkjøp og montering av grønne
41 energianlegg i lokalsamfunn og bedrifter, basert på energibrønner, solceller eller
42 annen moden og velprøvd teknologi. Dagens støtteordninger fra Enova er begrenset
43 til teknologi som er i tidligfase/utviklingsfase.
 - 44 • Energiselskapene som linjeeiere har et samfunnsansvar, og må pålegges å bidra til
en slik utviklingsprosess med tilrettelegging for framtidens behov.

- 45
- 46
- 47
- 48
- 49
- Andre tiltak som gir fortgang i utvikling av grønn omstilling i kystfiskeflåten, småbedrifter og lokalsamfunn. Tiltak i statsbudsjettet for 2025 og oppdaterte klimamål for Norge må følges opp med tiltak og finansiering som gir resultater og oppslutning om grønn omstilling i by og land.

1 U7: Nordlandsbanen må på riktig spor

2 **Forslagsstiller:** Nordland SV

3 Det går alltid et tog, sa Fleksnes, men nå kan en heller si at det står alltid et tog, 4 i alle fall på
4 Nordlandsbanen. Problemene på Nordlandsbanen er en nasjonal 5 skandale. Mangelen på
5 lokomotiv og avganger må utbedres umiddelbart og vi 6 er nødt til å bygge flere
6 kryssingsspor og/eller dobbeltspor.

7
8 Problemene på Nordlandsbanen rammer flere sektorer i samfunnet. Studenter som skal til og
9 fra sine studiesteder, varetransport, næringsliv, miljø og klima, trafikksikkerhet, reiseliv, helse
10 og velferd får konsekvensene av at togene står. Det er ikke akseptabelt at togene ikke går og
11 at det i stedet kjøres buss for tog på ubestemt tid på en av hovedpulsårene for transport av
12 mennesker og gods inn og ut av Nord-Norge.

13
14 Økt kapasitet og frekvens på Nordlandsbanen vil være viktig for tilflytting og
15 pendlermuligheter. I tillegg vil kapasiteten for kombigods på jernbane mellom Trondheim og
16 Bodø bedres gjennom tiltak på Nordlandsbanen, hvilket gjør Nordland mer attraktivt både for
17 nye og gamle innbyggere og for næringslivet.

18
19 Ifølge planene i Nasjonal transportplan kan det være mulig å del-elektrifisere Nordlandsbanen
20 i første periode. Men, å øke kapasiteten for kombigods med flere kryssingsspor ligger som
21 siste punkt i andre periode. Ved å utsette så lenge som til andre del av NTP-perioden vil både
22 etterslepet og kostnadene bli større. Det er behov for at det satset på jernbane i nord. SV skal
23 jobbe for å prioritere økt kapasitet, opprusting og del-elektrifisering av Nordlandsbanen.

24

U8: Økologisk landbruk og småskalabønder – også i Nord-Norge

Forslagsstiller: Nordland SV

SV har vært tydelig på følgende når det gjelder landbruket i sitt arbeidsprogram; SV vil bevare og styrke det norske landbruket og legge til rette for matproduksjon over hele landet. Norge skal produsere bærekraftig og miljøvennlig mat, og andelen økologisk mat skal øke. Et av tiltakene er at SV skal prioritere tilskudd som bidrar til økt økologisk produksjon.

Når Tine fra 1/1-25 har valgt å si opp kontraktene på merpristillegget for samtlige nord norske økologiske melkeprodusenter, frarøver vi både nord-norske bønder og nord-norske kommuner muligheten til å velge lokal økologisk. Dette til tross for at regjeringen gjennom Hurdalsplattformen er tydelige på at det skal stimuleres til økt produksjon og omsetning av lokalmat- og drikke og økologisk mat.

I Regjeringens strategi "Matnasjonen Norge" står det følgende; Norsk landbrukspolitikk skal bidra til matproduksjon og bosetting, sysselsetting og verdiskaping i hele landet. Gjennom bærekraftig produksjon skal landbruket minimere forurensning til jord og vann, ivareta kulturlandskapet, redusere utslipp av klimagasser, øke opptak av karbon og tilpasse produksjonen til et klima i endring og til forbrukernes etterspørsel. Dette er selve beskrivelsen av økologisk drevet landbruk.

Tidligere har Tine gitt et merpristillegg til økologiske melkebruk, som har bidratt til å finansiere produsentenes økte kostnader ifm. det å drive økologisk landbruk. Dette har også gitt produsentene mulighet til å øke sine inntekter, i en tid hvor inntektene i landbruket langt fra er noe å skryte av. Når Tine nå fratrar nord-norske produsenter å få ekstra inntekter for økologisk melk, vil disse brukene i verste fall konverteres til konvensjonell drift. Da vil klima og miljøhensyn reduseres, og konsekvensene vil i verste fall være at brukene blir mindre attraktive for neste generasjon å videreføre og muligheten for lokal videreføring av lokal økologisk melk bortfaller.

De nord-norske bøndene som nå rammes, opplever dette som et stort nederlag for yrkesgleden, siden de etterlates med et umulig valg om å drive videre på en måte som strider mot deres prinsipper og alt de har opparbeidet gjennom mange års drift, eller å ta et betydelig økonomisk tap ved å fortsette økologisk drift uten å motta kompensasjon. En av SV's hovedsatsinger er nettopp primærnæringene.

SV krever at:

- Forholdene for småskalabønder forbedres, med økonomisk støtte og nødvendig kompetanseheving.
- Regjeringen holder Tine ansvarlig for avviklingen av merpristillegget for økologisk melkebruk i Nord-Norge, eller på annen måte kompenserer disse bøndene, slik at vi kan opprettholde økologisk melkeproduksjon i landsdelen.

1 U9: SV må ta ledelsen i kunstig 2 intelligens- og teknologipolitikken

3 **Forslagsstiller:** Drammen SV

4 Kunstig intelligens (KI) og teknologi utvikler seg raskt og vil forme framtidens arbeidsliv,
5 velferdsstat og demokrati. Likevel ser vi at debatten om KI i norsk politikk ofte preges av store
6 teknologioptimistiske aktører på høyresiden, mens SV og resten av venstresiden henger
7 etter. Dette er en farlig utvikling. Hvis SV ikke tar en tydelig posisjon i KI- og
8 teknologipolitikken, risikerer vi at andre partier – med et annet samfunnssyn – legger
9 premisene for hvordan teknologien skal påvirke oss.

10
11 **Teknologi er ikke nøytral!**
12 Teknologi utvikles ikke i et vakuum. Den formes av verdier, maktstrukturer og økonomiske
13 interesser. Når store selskaper som Google, Microsoft og OpenAI dominerer KI-utviklingen, er
14 det ikke tilfeldig at mye av teknologien styres av kommersielle interesser. Hvis ikke SV tar en
15 aktiv rolle, vil høyresiden få fritt spillerom til å gjøre KI-politikken til en arena for privatisering,
16 overvåkning og økt markedsrett.

17
18 SV må derfor stå i front for å sikre at KI og ny teknologi blir utviklet og brukt på en måte som
19 gagnar folk flest – ikke bare de store selskapene og frie markedskreftene. Dette betyr at vi må
20 diskutere hvem som eier teknologien, hvem som tjener på den, og hvordan vi kan bruke den
21 til å styrke demokrati og velferdsstat i stedet for å undergrave dem.

22
23 **SV må jobbe for en rettferdig teknologiutvikling!**
24 En sosialistisk tilnærming til teknologi betyr å prioritere fellesskapets interesser. KI kan for
25 eksempel brukes til å styrke offentlig sektor, redusere byråkrati og forbedre velferdstjenester.
26 Men uten klare politiske føringer kan den også brukes til overvåkning, masseoppsigelser,
27 økende ulikhet, og ikke minst føre til naturødeleggelser og stor belastning på klimaet.
28 Hvis SV ikke tar styringen, gjør noen andre det!

29
30 Teknologi vil forme politikken uansett. Spørsmålet er ikke om KI skal spille en rolle i norsk
31 politikk, men hvem som bestemmer hvordan den brukes. Høyresiden ser på KI som et
32 verktøy for økt effektivisering og profittmaksimering, ofte på bekostning av arbeidsplasser og
33 personvern. Hvis ikke SV går tydelig ut og tar eierskap på teknologien, vil vi miste muligheten
34 til å påvirke den retningen Norge tar.

35
36 SV må derfor løfte KI-politikk høyere opp på agendaen – på Stortinget, i valgkamper og i
37 offentlig debatt. Teknologi er ikke en egen «nisjepolitikk» som kan overlates til
38 teknologientusiastene i Høyre og Venstre. Det er en kjernepolitisk sak som vil forme
39 framtiden vår. Hvis SV ønsker å bygge et mer rettferdig samfunn, må vi begynne å eie KI- og
40 teknologipolitikken.

41

42

43 **SV må derfor ta initiativ til:**

- 44 • demokratisk kontroll over KI – Teknologi må være underlagt folkevalgt styring, ikke
45 bare overlates til private selskaper.
- 46 • offentlig eierskap og åpen kildekode – Utvikling av KI må i større grad skje i offentlig
47 regi eller gjennom felleseide løsninger, slik at teknologien ikke blir en vare kun de
48 rikeste har råd og tilgang til.
- 49 • etiske retningslinjer og reguleringer – Norge må innføre strengere reguleringer for
50 hvordan KI brukes i arbeidslivet, både i privat og offentlig sektor, slik at
51 arbeidstakernes rettigheter og personvern ivaretas.
- 52 • teknologi for sosial rettferdighet – KI må brukes til å bekjempe ulikhet, for eksempel
53 ved å forbedre utdanningstilbud, helsetjenester og klimaomstilling.

54

1 U10: Gjeninnføring av arveavgifta, 2 internasjonalt solidaritet, statlig 3 overvåking av naturødeleggelser og 4 opptrapping av forskning

5 **Forslagsstiller:** Drammen SV

6 Siden 2021 har SV sikra en økning i barnetrygda på 11.000 kroner i året og totalt økt den 3
7 med 87 %! Det betyr at flere kan kjøpe nye fotballsko til ungene når føttene vokser eller å ha
8 råd til bursdagsgave til vennene til femåringen. Økningen i barnetrygden har bidratt til å få ned
9 de sosiale forskjellene.

10
11 Et samfunn med små sosiale forskjeller er et bedre samfunn å bo i, for alle. Samfunnene er
12 mer stabile, med høyere tillit mellom folk, mindre kriminalitet, levealderen er høyere og folk er
13 friskere. Og den økonomiske veksten er høyere. Men dette kommer ikke av seg selv. Det må
14 faktisk føres en politikk som bidrar til å få ned forskjellene og motvirke at den sosiale
15 ulikheten går i arv og konsentreres.

16
17 Det betyr noe hvem som styrer!

18
19 Valget i høst vil stå om framtida til velferden vår. Vi må styrke, bygge ut og få flere ansatte i
20 barnehagene, skolene, eldreomsorgen og sykehusene. Økte krav og oppgaver og for få
21 ansatte gjør at arbeidshverdagen ikke går opp, og folk blir sykemeldte. Høyresida sier at
22 offentlig sektor må «slankes». Vi må kutte penger og tjenester. Effektivisere og jobbe enda
23 raskere.

24 SV mener vi må bruke mer penger på velferden vår!

25
26 Penger som ikke skal gå til enda flere krav og oppgaver og mer målstyring, men til økt
27 grunnbemanning og tillit til de som har Norges viktigste jobber. Folk merker at klimaet er i
28 endring. Vi står overfor en klimakrise som truer selve fundamentet for framtidens samfunn.
29 Norsk økonomi er i dag for avhengig av olje og gass, utslippene er altfor høye og omstillinga
30 går for sakte. Samtidig ødelegges viktige naturverdier. Å fortsette som før er ikke bare
31 ansvarsløst, det er også farlig – for klima, natur og arbeidsplasser. Da må vi prioritere riktig,
32 som å stoppe planene om gruvedrift på havbunnen og å øke støtten til klimatiltak og
33 bevaringa av naturmangfold. Slik som SV gjorde i budsjettforhandlingene på Stortinget før jul.

34
35 Det betyr noe hvem som styrer!

36
37 Og valget står om vi skal satse på mer internasjonalt solidaritet. SV ønsker mer engasjement i
38 Midtøsten, og arbeid for et fritt Palestina. Den humanitære krisen på Gaza er enorm. En stat
39 ligger i ruiner og trenger verdenssamfunnets hjelp til å bygge opp igjen landet sitt. Virkelig
40 fred blir det først når en politisk løsning er på plass.

41
42 Det betyr noe hvem som styrer!

43

44 SV vil ha en rettferdig fordeling i et velfungerende velferdssamfunn, prioritering av klima og
45 natur, satsning på internasjonal solidaritet. Det er viktig å ha en kunnskapsbasert tilnærming.
46 Vi ønsker gode grunnskoler og videregående skoler og en satsing på forskning og høyere
47 utdanning. Norge er en sinke hva gjelder andel av BNP brukt på forskning, utvikling og
48 innovasjon, sammenligna med våre nordiske naboer.
49

50 **SV må prioritere:**

- 51 1. at arveavgift med høyt bunnfradrag gjeninnføres
- 52 2. at barnetrygden fortsetter å øke og prisjusteres
- 53 3. at forebygging innenfor oppvekst og heles prioriteres høyere
- 54 4. en tiltakspakke for å bekjempe fattigdom prioriteres høyt
- 55 5. at det blir flere ansatte og høyere grunnbemanning i skoler, barnehage og
56 helsesektoren
- 57 6. at staten overvåker kommunenes nedbygging av natur
- 58 7. at det innføres nulltoleranse overfor ødeleggelse av gammelskog og urskog og forbud
59 mot hogst av naturskog fram til nærmere kartlegging er gjort
- 60 8. at Norge gjør alt i sin makt for å bidra til et fritt Palestina og skal bidra stort til
61 gjenoppbyggingen av Gaza
- 62 9. at Norge skal ta imot flere kvoteflyktninger
- 63 10. at Norge trapper opp satsninga på forskning, utvikling og innovasjon

64

1 U11: Vi krever demokratisk kontroll på 2 krafta - veto mot EUs 4. 3 energimarkedspakke

4 **Forslagsstiller:** Heming Olausen (landsstyret), Heidi Bjerga (landsstyret) og Ingrid
5 Fiskaa (stortingsgruppa)

6 Landsmøtet i SV er fornøyd med at statsministeren har gjort det klart at AP-regjeringa ikke vil
7 legge fram de mest skadelige delene av EUs 4. energimarkedspakke, hverken i denne eller
8 neste stortingsperiode. Disse EU-lovene fratar oss svært mye nasjonal kontroll over krafta, og
9 var foranledninga til at SP brøyt regjeringssamarbeidet med AP. Motstanden mot å avgi enda
10 mer suverenitet til EU på energiområdet er stor, både i folket, i fagbevegelsen og innad i
11 Arbeiderpartiet.

12
13 Men Støre kan ikke garantere hva andre partier kan finne på å gjøre etter valget dersom det
14 blir et regjeringsskifte. Det gjelder også for den varsla fastprisen på 40 øre pr. kwh (+ moms)
15 som skal tre i kraft pr. 1.oktober - etter stortingsvalget. I tillegg har vi en EØS-avtale som
16 hindrer at Norge kan ta i bruk fornuftige støtteordninger for å sikre rimelig strøm til norsk
17 industri. Tusenvis av arbeidsplasser og hele industrier står i fare dersom Norge skal
18 iverksette resten av EU-regelverket for kraft.

19
20 Landsmøtet i SV mener at Støres utsettelse av de mest kontroversielle delene av
21 energimarkedspakke 4 må bekreftes av at Norge legger ned veto, noe Norge har anledning til
22 i EØS. Det har aldri blitt gjort før, men nå er det så mye på spill at myndighetene må sette
23 ned foten for ytterligere norsk integrering i EUs energiunion, og de skyhøye strømprisene
24 som importeres via de enorme utenlandskablene til spesielt Tyskland og England.
25 Englandskablene må reforhandles først. Der gjelder ingen EØS-regler.

26
27 I tillegg til et veto mot resten av energimarkedspakke 4, mener SV også at Stortinget må si
28 nei til fornybardirektivet, som AP-regjeringa har lagt fram til behandling i Stortinget. Dette
29 direktivet er et angrep på det norske lokaldemokratiet, med sine krav om raskere behandling
30 av konsesjonssaker for eksempel vindkraft på land. Det blir ytterligere forsterket av seinere
31 utgaver av direktivet, som er vedtatt i EU. Åpner vi for EUs krav om hurtigbehandling av slike
32 saker, kan det bli enda vanskeligere å si nei ved neste korsvei.

33
34 Landsmøtet i SV vil minne om at rimelig kraft har vært en forutsetning for industrireisinga i
35 Norge - over hele landet. Det er fremdeles et av Norges største konkurransefortrinn. Vi kan
36 ikke akseptere at EU - som vi ikke er medlem av - skal diktere hva slags betingelser vi skal ha
37 for industrien i Norge. Vi mener derfor at Norge bør avslutte underkastelsen under EUs
38 energiunion, som forutsetter like kraftpriser i hele Europa. Det betyr å gå ut av den vedtatte
39 energipakke 3 og EU-byrået ACER, og å legge ned veto mot energipakke 4.

40
41 Fornuft må erstatte EU-tilpasning i styringa av folkets felles eie - vannkrafta vår.

42

1 U12: Ta kontroll over korttidsutleie 2 (Airbnb)

3 **Forslagsstiller:** Troms SV

4
5 Korttidsutleie er blitt eit stort problem mange stader. Det har fått eit så stort omfang at det
6 påverkar prisane og tilgjengelegheit av bustader for folk.

7
8 Eit eksempel på dette er situasjonen i Tromsø. Der det på det meste 3000 einingar
9 tilgjengeleg på Airbnb. Samla inntekt for utleige gjennom Airbnb i Tromsø er rundt 250
10 millionar i året.

11
12 I mange byar er det mange sekundærbustader. Igjen, med eksempelet Tromsø. Der er det
13 4300 sekundærbustader, altså bustader der folk ikkje bur sjølv. Det er over ti prosent av
14 bustadane i Tromsø. Mange av dei er sjølvsgatt til leige, men svært mange av desse er og
15 unntatt den vanlege leigemarknaden fordi dei blir leigd ut på korttidsleige. Liknande situasjon
16 er det i mange kommunar. Vi kan ikkje ha det slik at folk som treng ein bustad ikkje får leigd
17 ein plass å bu til ein akseptabel kostnad på grunn av korttidsutleige.

18
19 Det er heller ikkje berre i byane dette er eit problem. Også i mindre kommunar er det mangel
20 på bustader. Ein av grunnane til dette er at bustader blir brukt til fritidshus og/eller blir leigt ut
21 på korttidskontraktar.

22
23 SV meiner at det sjølvsgatt er heilt fint at folk leiger ut eit rom, eller eigen bustad når denne
24 ikkje er i bruk. Slik korttidsutleige skaper ei fin ekstrainntekt for mange, og skaper ikkje
25 mangel på bustader. Det er når Airbnb og anna korttidsutleige gjer at bustader som kunne
26 vore tilgjengeleg på langtidsutleige heller blir brukt til Airbnb at det er eit problem.

27
28 **For å få kontroll med korttidsutleiga vil SV at**

- 29
- 30 • Plattformselskapa (Airbnb, booking.com etc) må bli pålagt å rapportere til kommunen
31 om døgnutleige på kvar eining og prisen som blir betalt. Rapporteringar bør vere
32 minimum halvårleg og gjerne oftare.
 - 33 • Kommunane må kunne fastsette reglar for kor mange døgn med korttidsutleige skal
34 vere lovleg, anten for heile kommunen eller for delar av kommunen. Denne retten må
35 også gjelde bustader som ikkje er underlagt eierseksjonsloven.
 - 36 • Kommunen må få høve til å pålegge gebyr ved brot på døgnutleiga. Gebyret må stå i
forhold til inntekta på utleiga og vere avskrekkande for brot på reglane.

37

U13: Bygg Nord-Norgebanen nå!

Forslagsstiller: Troms SV

SV mener at bygging av Nord-Norgebanen er en av de viktigste samfunnsprosjektene i vår tid. Et jernbanenett som binder Nord-Norge sammen med resten av landet vil gi store gevinster for både klima, næringsliv og bosetting. Det er på tide at Nord-Norge får den infrastrukturen vi trenger for å sikre utvikling og vekst i vår region. Banen fra Narvik til Tromsø med sidearm til Harstad må være første etappe i utbygginga

Nord-Norgebanen vil:

Bidra til et grønnere transportalternativ:

Med økende behov for transport av varer og mennesker er jernbane et klimavennlig alternativ som kan redusere utslippene fra lastebil- og flytransport. Dette er et viktig skritt i arbeidet med å nå Norges klimamål.

Styrke næringslivet i nord:

En jernbane vil gi næringslivet i Nord-Norge bedre muligheter til å konkurrere nasjonalt og internasjonalt ved å gjøre transporten av varer mer effektiv og kostnadsbesparende. Ressursene fra havet, mineraler og andre næringer vil lettere kunne nå markeder i sør og utlandet.

Sikre bosetting og utvikling:

Bedre infrastruktur knytter regioner sammen og gjør det lettere å bo og jobbe i nord. Nord-Norgebanen vil bidra til å motvirke fraflytting og styrke befolkningsgrunnet i distriktene.

Øke beredskap og samfunnssikkerhet:

En jernbane gir en mer robust infrastruktur for transport av mennesker og varer, også i krisesituasjoner eller ved ekstremvær, som vi ser stadig oftere i vår region.

For Nord-Norge har mangelen på jernbane vært et stort hinder for utvikling. Andre deler av landet har fått omfattende investeringer i infrastruktur, mens Nord-Norge fortsatt må nøye seg med dårlige veier og dyre transportalternativer. Det er på tide at regjeringen og Stortinget setter Nord-Norge høyere på agendaen og realiserer dette prosjektet.

SV krever derfor at:

1. Nord-Norgebanen prioriteres i Nasjonal transportplan: Det må settes av midler til planlegging og bygging av jernbanen, og prosjektet må gis en klar fremdriftsplan.
2. Nord-Norgebanen sees som en del av en helhetlig nasjonal klimaplan: Investering i jernbane er en av de mest effektive måtene å redusere klimagassutslipp fra transportsektoren.
3. Ofotbanen og Nordlandsbanen må oppgraderes til å håndtere større trafikk.
4. i valg av traseer må minimalisering av naturinngrep ha høy prioritet, og reindrifts og andre utmarksnæringer må være tidlig involvert i planprosessen for å redusere skadelige inngrep i størst mulig grad.

1 U14: Norsk sikkerhetspolitikk må tena 2 norske interesser

3 **Forslagsstiller:** Rogaland SV

4 Donald Trump har blitt president i USA. Kort tid før presidentskiftet trua han med militær
5 maktbruk mot NATO-allierte Danmark for å sikra seg kontroll over Grønland. Det bør setta i
6 gang ei nyorientering i norsk sikkerhetspolitikk.

7
8 At USA både truar med og faktisk bruker militærmakt, er ikkje nytt. Det nye er at truslane
9 også rettar seg mot allierte. Landet som skulle vera sikkerheitsgarantisten vår, har vist seg å
10 vera ei sikkerheitsutfordring – også for oss.

11
12 Denne sikkerheitsgarantien var ikkje ein garanti før heller. Tradisjonen som Noreg og andre
13 NATO-land starta frå tusenårsskiftet, med å stilla opp med soldatar, kampfly og politisk
14 legitimering av folkerettsstridige krigar når USA ber om det, viser dette. Tanken er at viss
15 Noreg stiller opp for stormakta, vil sjansane auka for at stormakta stiller opp for oss seinare.

16
17 Trump seier no rett ut det som har vore tilfellet før også: «America first». Leiarskapet i USA vil
18 sjølv sagt først og fremst forfølga egne interesser, og deretter vurderer om det passar å
19 forsvara sine allierte.

20
21 Regjeringa har med støtte frå stortingsfleirtalet avgjort å senda krigsskip til Stillehavet, i
22 området der USA har sin fremste rival: Kina. Dette er ikkje i norsk interesse, då det vil auka
23 spenninga mellom dei to stormaktene. Dessutan vil det svekka forsvaret av Noreg å senda
24 ein av svært få fregattar til fjerne himmelstrøk framfor å patruljera i våre egne nærområde.

25
26 Ein realistisk sikkerhetspolitikk må starta med å erkjenne at stormakta USA og småstaten
27 Noreg har heilt ulike interesser. Der småstaten har interesse av internasjonal ro og orden, og
28 er sårbar når spenninga aukar, ser stormakta moglegheiter til å auka makta si i urolege tider.
29 Der stormakta ser faste internasjonale reglar som ei hindring, ser småstaten tryggleik og
30 handlingsrom.

31
32 Folkeretten er vårt beste vern mot å bli offer for stormakters maktmisbruk og derfor ein sentral
33 del av ein interessebasert og realistisk sikkerhetspolitikk. Eit konsekvent forsvar av
34 folkeretten må derfor ligga til grunn for norsk politikk.

35
36 Vidare må Noreg styrka den nasjonale forsvarsevna, saman med ein langt betre
37 totalberedskap mot krise og krig. Sjølvforsyninga av mat og medisinar må opp. At det norske
38 Forsvaret sjølv handhevar suvereniteten vår i nord og i dei store havområda våre, medverkar
39 til å redusera risikoen for stormaktsrivalisering og væpna konfrontasjon.

40
41 Noreg bør samtidig søka tettare praktisk samarbeid med dei nordiske og nordeuropeiske
42 naboane våre når det gjeld forsvarsmateriell, forsyningslinjer og planlegging. Ein eigen,
43 gjensidig nordisk sikkerheitsgaranti, også uavhengig av konsensusen i Nato, vil gjera oss
44 endå tryggare. USA-basane på norsk jord må derimot avviklast før dei blir brukt i strid med
45 norsk politikk og norske interesser.

46

1 U15: SV krever investeringsbeslutning 2 om FRE16 i Revidert nasjonalbudsjett 3 2025

4 **Forslagsstiller:** Buskerud SV

5 Spillet om Bergensbanens forkortelse må nå ta slutt. Nå er det på tide at politikerne slutter å
6 holde Buskeruds befolkning for narr og setter i gang byggingen av fellesprosjektet
7 Ringeriksbanen og E16.

8
9 Etter at Ap-Sp-regjeringen med Jon-Ivar Nygård (Ap) i spissen ville legge hele FRE16-
10 prosjektet i en skuff fordi han ville bruke pengene på sitt eget uplanlagte «hilse hjem-
11 prosjekt», har det vært mye sinne og forbannelse i hele Ringeriksdistriktet. Heldigvis har SV
12 klart å holde Norges viktigste samferdselsprosjekt på skinnene. Først ved å holde prosjektet
13 samlet når regjeringen ville splitte det opp. Deretter når SV brøyt med regjeringen i
14 forhandlingene om NTP og dannet et flertall med Høyre, Frp, Rødt, Venstre og KrF for å få
15 Ringeriksbanen inn i planen etter at Ap og Sp ville ta den ut.

16
17 I Stortingets vedtatte NTP-plan står det at Stortinget ber regjeringen legge frem en sak som
18 innpasser FRE16 i NTP-porteføljen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2025.
19 Nå forventer vi at regjeringen kommer til fornuft og kommer med en tydelig finansieringsplan
20 og investeringsbeslutning om igangsetting av fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen.

21
22 For SV sin del er bygging av Bergensbanens forkortelse det tydeligste grønne stempelet i
23 dagens NTP. Prosjektet vil kutte reisetiden med tog mellom Oslo og Bergen med én time. Det
24 vil gjøre tog konkurransedyktig ovenfor en av Europas mest trafikkerte flystrekninger. Nyere
25 forskning viser at flyreiser har dobbelt så store utslipp som først antatt. Samtidig har
26 Ringeriksdistriktet planer om masse nye grønne industriarbeidsplasser som er klar til å
27 utvikles i årene som kommer. Men da må banen bygges. Norge vil ikke nå klimamålene om vi
28 ikke tilrettelegger for at mer av transporten går på skinner, og ikke fly.

29
30 SV mener at tiden for treninger og utredninger må ta slutt. Nå skal spaden settes i jorda.
31 Om ikke regjeringen kommer til Stortinget med en klar finansieringsplan eller møter SV i
32 forhandlingene om revidert nasjonalbudsjett i 2025 hvor det kommer en klar
33 investeringsbeslutning frem, må SV bryte med regjeringen og heller søke flertall med andre
34 partier på Stortinget.

35
36

U16: SV krever tiltak mot Israel fra Norge

Forslagsstiller: Buskerud SV

SV ønsker våpenhvilen av 19. januar velkommen, som et håpefullt skritt mot en rettferdig og varig løsning; opprettelsen av en selvstendig palestinsk stat i henhold til FNs resolusjoner. Samtidig er vi bekymret for at USAs nye president vil fortsette den uforbeholdne støtten til Israels krigføring. Israel har gitt til kjenne viljen til å annektere hele eller deler av Vestbredden, og det er forventet at det vil bli anerkjent av den amerikanske presidenten.

Vi ser med stor bekymring på Israels angrep på Vestbredden, og Israels beslutning om å bli stående militært i det som er selvstyreområder i henhold til Osloavtalen. En behandling i Sikkerhetsrådet vil kun lede til et veto fra USA mot enhver resolusjon om å stanse angrepene. Uten tiltak fra andre nasjoner kan dermed Israels voldsomme angrep mot byer på Vestbredden fortsette uhindret i år fremover. Vi mener derfor at sanksjoner nå må innføres like raskt som de som ble innført mot Russland etter invasjonen av Ukraina.

Vi ser også med stor bekymring på Israels utestengelse av UNRWA fra de okkuperte palestinske områdene. Det vil forsterke palestinerne lidelser, og hindre livreddende nødhjelp på Gaza med dramatiske konsekvenser for en allerede traumatisert og lidende befolkning. Dette er et grovt brudd med humanitær retten og Israels forpliktelser som okkupasjonsmakt.

Landsmøtet oppfordrer derfor SV sentralt om snarest mulig å reise forslaget på nytt for Stortinget om sanksjoner mot Israel. Norge har gjennom syv tiår med okkupasjon ennå ikke innført en eneste sanksjon mot Israel. Gjennom femten måneder med tvangsfordrivelse, systematisk utsulting og teppebombing har Norge ikke innført et eneste tiltak mot Israel. Det er nå ingen tenkelig grunn for å la være. SV krever at oljefondet trekker seg ut av bedrifter som er investert i områder som er okkupert i strid med folkeretten.

Vi ser også med stor bekymring på at president Trump med sine første beslutninger har vist en klar vilje til å støtte Israels overgrep mot palestinerne uten noen begrensning:

- Han har opphevet Bidens midlertidige stans i leveransene av de aller største bombene til Israel
- Han har opphevet amerikanske sanksjoner mot voldelige settlere, innført av Biden
- Han har fremmet forslag for kongressen om å sanksjonere ICC for tiltalen mot Netanyahu og Gallant

Trump har i tillegg foreslått for egyptiske og jordanske toppledere å ta imot 1.5 millioner mennesker fra Gaza. Han har 30. januar presisert til journalister at Egypt og Jordan kommer til å adlyde. Det er uttrykk for en klar vilje til etnisk rensing, som er en svært alvorlig krigsforbrytelse. Det må tas på alvor.

Av hensyn til fred i Midtøsten, verdensfreden og vår egen sikkerhet er det av aller største betydning at Norge tar helt konkrete skritt for å vise vår protest overfor både Israel og USA. Siden 1967 har ord og avtaler ikke ført til noe annet enn at Israels okkupasjon har blitt utvidet og mer brutal. Historien har vist oss at territorial aggresjon som ikke blir møtt resolutt, vil bli oppfattet som aksept, og leder til nye territoriale angrep. Handling er det eneste som kan hindre den kritiske situasjonen i Midtøsten i å bli verre. Uten kan det bli mye verre.

U17: Bedre vern av rovdyr og natur

Forslagsstiller: Buskerud SV

Natur generelt og rovdyr spesielt har ikke sterkt nok vern i Norge. SV er et jordbruks- og distriktsvennlig parti som jobber for både høyere selvforsyningsgrad, utmarksbeite og bosetting i distriktene. SV mener likevel at vi ikke må la dette gå på bekostning av de fire store rovdyra våre som alle er sterkt eller kritisk truet.

Verdens dyrebestand er i katastrofal tilbakegang. Naturpanelet sine advarsler lyser mot oss, og Norge har undertegna naturavtalen. Samtidig ser vi at snart alle land i et tettere befolket Europa har flere rovdyr enn oss. Vi mener at det er et stort handlingsrom for noe økte rovdyrbestander uten høyere tapstall for beitenæringen innenfor den todelte målsettingen om utmarksbeite og rovdyr. Det forutsetter politisk vilje til å etablere en kunnskapsbasert forvaltning med bedre soneinndelinger og bedre forebyggende tiltak. Rovdyr spiller en avgjørende rolle i økosystemene, og deres tilstedeværelse er nødvendig for å opprettholde balansen i naturen. Videre har Norge internasjonale forpliktelser, blant annet iht Bernkonvensjonen, til å ta vare på biologisk mangfold. Dagens politikk svekker dette ansvaret.

En av de største problemene med dagens rovdyrforvaltning er at ulv som lever i ulvesonen også jaktes. Ulvesonen, som ble etablert gjennom rovviltforlikene i Stortinget, er et geografisk definert område der ulv i utgangspunktet skal få leve og reprodusere med et sterkere vern enn utenfor sonen. Allikevel ser vi år etter år at også ulven i ulvesonen jaktes. Staten har ofte overkjørt dyrevernsorganisasjoner i slike spørsmål og etterpå blitt dømt i domstolene, uten at det har hatt noen særlige konsekvenser.

Et annet eksempel på en trussel mot rovdyr er ulovlig jakt. Derfor mener Landsmøtet at det er helt nødvendig at vi styrker rettsvernet for rovdyrene og ikke svekker det. Landsmøtet er på denne bakgrunn sterkt imot en endring av nødvergeparagrafen slik som det har blitt foreslått i Stortinget. Videre er det helt sentralt at Stortinget slutter å behandle bestandsmålet som et maksimumsmål. Bestandsmålet må regnes som det det er, nemlig ett minimumsmål, ikke et maksimumsmål.

Verken rovdyr eller naturen har et godt nok vern. Vi har sett at natur raseres i hele landet. Slike naturødeleggelser har blant annet blitt kartlagt av NRK. For å skjerme naturen, artsmangfoldet og dyrelivet i større grad ønsker SV å verne minst to, men gjerne flere nasjonalparker fra jakt.

SV vil fortsette å kjempe for en natur- og rovdyrpolitikk som legger vekt på vern, som er kunnskapsbasert og som ivaretar Norges unike naturarv.

SV krever:

- Styrket vern av rovdyr gjennom en mer kunnskapsbasert forvaltning.
- Redusert jaktkvote på truede rovdyrarter som ulv, bjørn, gaupe og jerv.
- At bestandsmålet behandles som et minimumsmål, ikke som et maksimumsmål.
- Økt vern av villmark og naturområder for å sikre levedyktige bestander av rovdyr.
- Frede minst to nasjonalparker fra jakt

- 48 • Økt bruk av forebyggende tiltak for å begrense konflikter mellom rovdyr og
- 49 beitenæring, i stedet for å ty til omfattende jakt.
- 50 • At Norge oppfyller sine internasjonale forpliktelser når det gjelder naturmangfold og
- 51 bevaring av truede arter.
- 52

1 U18: Vi er ikke ferdige i kampen om et 2 rettferdig inntektssystem

3 **Forslagsstiller:** Østfold SV

4 Kommunens og fylkets fremste oppgave er å sikre tjenester og offentlige tilbud til sine
5 innbyggere i tråd med sine behov. Med de økonomiske midlene kommunene tildeles til dette
6 fordeles ikke etter behov, men etter hvor rik hver enkelt kommune er.

7
8 Vi må ikke slutte å snakke om behovet for å få et mer rettferdig inntektssystem for kommuner
9 og fylkeskommuner. På tross av den nylige revideringen av inntektssystemet er forskjellene
10 mellom rike og fattige kommuner og fylkeskommuner fortsatt altfor stor. I verste fall fører
11 dette til at fattige kommuner og fylker blir fattigere, og de innbyggerne som trenger kritiske
12 tjenester mest ikke får det de har krav på.

13
14 For mange lavinntektskommuner er tjenestebehovet langt høyere enn hva kommunen får i
15 inntekter, og det er liten sammenheng mellom faktisk behov og faktiske utgifter. Tjenestene
16 ute i mange kommuner er kuttet til beinet, ansatte er svært presset og det er ikke noe
17 handlingsrom som kan dempe trykket. I fylkeskommuner er det ikke midler nok til å holde
18 videregående skoler i gang, og debatten om skolenedleggelse har preget mediebildet det
19 siste året.

20
21 SV må være partiet som viser at det er et statlig ansvar å sikre en rettferdig fordeling av
22 midler mellom kommunene. Vi er ikke på langt nær i mål. Vi må ikke slutte å snakke om
23 behovet for å få et mer rettferdig inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner.
24 Kommunene er fortsatt underfinansiert.

25
26 Vi trenger et krafttak for å greie å løfte mennesker ut av lavinntekt. Vi trenger et krafttak for å
27 greie å svinge folkehelsependelen i riktig retning. Og vi trenger et krafttak for å klare å få alle
28 barn og unge trygt gjennom utdanningsløpet sitt.

29
30 SV har tidligere tatt til orde for å igangsette et opplegg for sosiale byvekstavtaler, hvor man
31 velger ut områder i Norge med særlig press på tjenestene som følge av en befolkning med
32 stor andel lavinntekt og gi nok midler i en overgangsperiode til å få unna pukkeleffekten, og gi
33 nok muskler til å faktisk lykkes med å satse på forebyggende hjelp og tjenester. Vi mener at
34 dette må følges opp.

35
36 Kommuneøkonomi er den viktigste nøkkelen til å utjevne forskjeller, og SV må ta ansvar for
37 det for at kommunene og fylkene er i stand til det.

38

U19: Aldri sult som våpen – Norge må øke sitt engasjement for Sudan

Forslagsstiller: Akershus SV

Sultedød er når kroppen er så utsultet at den begynner å spise seg selv. Muskelvev fra vitale organer brytes ned. Immunforsvaret kollapser. Organene svikter. Og du dør – til slutt – av en enkel infeksjon eller av mangel på krefter til å puste. Hungersnød er når sultedød rammer mange mennesker samtidig, i et avgrenset område, hver eneste dag, slik den gjør i Sudan.

Hungersnød er bekreftet i fem områder i Sudan og er forventet å spre seg til ytterligere fem områder innen mai 2025. 24 millioner mennesker – halvparten av befolkningen – har akutt behov for mat. Av disse står en og en halv million mennesker i fare for å dø av sult. Det ville utgjort 27% av hele Norges befolkning.

Hungersnøden i Sudan er menneskeskapt. Den er resultat av den væpnede konflikten i landet som startet i april 2023. Både den sudanske hæren (SAF) og den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF), som er hovedparter i konflikten, bruker sult som våpen i sin krigføring. Matvarehjelp stanses. Nødhjelp blokkeres. Barn og voksne dør.

Men en tragedie som er menneskeskapt kan også stanses av mennesker gjennom politiske virkemidler. Norge har engasjert seg i å motvirke sultkatastrofen gjennom humanitær bistand og press. Men det er ikke nok.

Nødhjelpen fra Norge er doblet. Allikevel er den humanitære responsen kritisk underfinansiert. Mindre enn halvparten av nødvendige midler er gjort tilgjengelig. Dette tvinger hjelpeorganisasjoner som Flyktningshjelpen til å ta umulige valg. I slutten av 2024 måtte organisasjonen stenge et suppekjøkken i sultrammede Khartoum – en siste livline for tusener. Ressursene de har til rådighet gjør det kun mulig å utsette, ikke hindre, sultedøden.

Utviklingsministeren har krevd av partene i konflikten at de må sørge for humanitær tilgang, og at nødhjelpen må frem. Allikevel fører manglende oppmerksomhet rundt situasjonen – både i Norge og internasjonalt – til en begrenset global respons, og til at kravene ikke skjæres igjennom. Når verden forholder seg passiv gir det er kraftig signal til de skyldige om at de kan fortsette som før. I tillegg til vårt engasjement for Sudan, må Norge også rette oppmerksomheten mot den humanitære katastrofen i Den demokratiske republikken Kongo. Nylige hendelser, som et bombeangrep på et sykehus der flere kvinner og spedbarn ble drept, samt vold og overgrep mot kvinner og flere tusen uskyldige sivile som mistet livet på få dager, viser den ekstreme lidelsen befolkningen står overfor. Norge bør intensivere sitt arbeid for å beskytte sivile i Kongo, styrke internasjonale initiativer for rettferdighet, og sikre at de ansvarlige for disse alvorlige krigsforbrytelsene blir stilt til ansvar. Vi kan ikke akseptere passivitet – Norge må bidra til å få en slutt på volden og sikre at de som forårsaker lidelse, ikke går ustraffet.

45 **SV krever:**

- 46
- 47
- Umiddelbar stans i bruk av sult som våpen i krig, og et tydelig norsk lederskap i innsatsen for å sikre en umiddelbar og varig våpenhvile.
- 48
- At akutt og livreddende nødhjelp sikres tilgang til landet og til de trengende.
- 49
- At Norge tar sitt ansvar som del av «Sudan-troikaen» på alvor og inntar en ledende rolle internasjonalt for å sikre økt global mobilisering for å imøtekomme de enorme humanitære behovene.
- 50
- 51
- At SV kjemper for at bistandspengene ikke blir redusert og at de går gjennom ikke-statelige organisasjoner og FN (samt deres undergrener).
- 52
- 53
- 54

U20: Norge må bygge Norden

Forslagsstiller: Gjermund Skaar (internasjonal leder), Heming Olaussen (EU/EØS-politisk leder) og Ingrid Fiskaa (utenrikspolitisk talsperson i SV)

USA har med Donald Trump som president tatt et stort skritt i autoritær retning. Det er trist å se hvordan vanlige amerikanske borgere, kvinner og minoriteter får det mer utrygt og med dårligere velferd fordi oligarkene som fikk Trump valgt nå styrer landet.

USA har siden slutten av den kalde krigen vært verdens eneste supermakt. Selv om USA har startet utallige kriger og undertrykt land og folk over hele verden, har det også vært et land som mange har sett opp til. Landet som gjorde enorme teknologiske fremskritt og bygde en stor middelklasse er i dag splittet av identitetspolitikk, høyreekstreme og oligarker.

Donald Trumps aggressive holdning overfor Danmark, Panama, Canada, Kina og EU kan være bare starten på en handelskrig som kan eskalere. USA har i mange tiår latt Israel begå forferdelige overgrep mot den okkuperte palestinske befolkningen. Nå tar Trump et steg lenger, og tar til orde for etnisk rensing av Gaza. Trumps Ukraina-politikk viser også at USA nå opererer uten hensyn til folkeretten, Ukraina eller til sine NATO-allierte.

En rettferdig fred i Ukraina må inneholde sikkerhetsgarantier for Ukraina og bygge på bred involvering av det ukrainske folket. Utgangspunktet må være mellom Ukraina og Russland. Det er ikke opp til Norge, USA eller andre land å bestemme hvordan en fredsløsning skal se ut, men vi kan bidra til å jevne ut maktforholdene, forsvare folkeretten og Ukrainas suverenitet, og legge til rette for at hele det ukrainske samfunnet kommer til orde.

Mot dette bakteppet kan ikke Norge la utenrikspolitikken gå på autopilot. Det nytter ikke lenger å lene seg på gamle allianser og tro at USA skal komme Norge til unnsetning. Tvert imot bør Norge først definere hva vår utenrikspolitik skal være, og deretter søke allianser med utgangspunkt i våre mål og egne interesser.

Norge har satt seg i en svært utsatt posisjon gjennom baseavtalen med USA. Avtalen gir USA uhindret og eksklusiv tilgang til norsk jord, noe de blant annet kan bruke for å eskalere konflikter i nordområdene. Baseavtalen bør nå sies opp. Norge er et suverent land, som må unngå å havne i konflikter vi ikke ønsker å være en del av.

EU dras mot ytre høyre-krefter i en rekke land, som til dels sitter i maktposisjoner, eller som utvikler allianser med konservative partier og får makt og innflytelse på den måten. Disse kreftene får full støtte fra USA. Et slikt kaotisk EU kan ikke gi Norge noen troverdige sikkerhetsgarantier. EU-landene har dessuten ganske ulike interesser og geopolitisk orientering.

Når verken USA og EU er noen garanti for stabilitet og trygghet, må Norge bygge allianser basert på reelle interessefellesskap. Vi er et fredelig hjørne av verden, med sterke demokratiske tradisjoner, åpne økonomier og et allerede etablert samarbeid på mange områder. Alle landene er i dag medlemmer av NATO, og kan videreutvikle en plattform innenfor sikkerhetsgarantien som ligger i NATO-paktens artikkel 5: Et angrep på ett land er et angrep på alle. Selv om SV er kritiske til NATO, vil vi jobbe for at Norge kan bruke handlingsrommet i medlemskapet.

48
49 For å utvikle en realistisk sikkerhetspolitikk må Norge først erkjenne at stormakten USA og
50 småstaten Norge har helt ulike interesser. Mens Norge har interesse av internasjonal ro og
51 orden og er sårbare når spenningen øker, ser USA muligheter til å øke sin makt i urolige
52 tider. Der stormakten ser faste internasjonale regler som en hindring, ser småstaten trygghet
53 og handlingsrom.
54
55 Folkeretten er vårt beste vern mot å bli offer for stormakters maktmisbruk og derfor en sentral
56 del av en interessebasert og realistisk sikkerhetspolitikk. Et konsekvent forsvar av folkeretten
57 må derfor ligge til grunn for norsk politikk.
58
59 Videre må Norge styrke totalberedskapen mot krise og krig. Selvforsyningen av mat og
60 medisiner må økes. At det norske Forsvaret selv har styrke til å håndheve vår suverenitet i
61 nord og i de store havområdene våre, bidrar til å redusere risikoen for stormaktsrivalisering
62 og væpnet konfrontasjon.
63
64 Norge bør samtidig søke et tettere praktisk samarbeid med våre nordiske og eventuelt andre
65 naboer om forsvarsmateriell, forsyningslinjer og planlegging. En egen, gjensidig nordisk
66 sikkerhetsgaranti, også uavhengig av konsensus i NATO, vil gjøre oss enda tryggere. USA-
67 basene på norsk jord må derimot avvikles før de blir brukt i strid med norsk politikk og norske
68 interesser.
69

U21: Helhetlig plan for Nord-Norge

Forslagsstiller: Finnmark SV

Befolkningsframskrivingene for de tre nordligste fylkene peker mot en dramatisk nedgang i folketall fremover. Presset for å tilpasse tjenestetilbudet til betydelig lavere folketall i årene som kommer er stort. SV er bekymret for at ensidig fokus på nedskjæring og sentralisering gjør dystre framskrivninger til selvoppfylgende profetier.

Nedskjæringer i grunnleggende tjenestetilbud, manglende infrastruktur og nedprioritering av kollektivtilbud gjør det vanskelig å opprettholde bosetning i deler av regionen. Flere steder rammer kutt i tilbudet på en slik måte at den truer den sjøsamiske kulturen. Kutt i tilbud er også alvorlig når vi vet at bosetning i nord er viktig for Norges beredskap. Der utviklingen preges av forfall øker konfliktene og folk settes opp mot hverandre. Dette er en trussel mot samfunnssikkerhet og beredskap. Dessverre ser vi at den samiske befolkningen ofte rammes hardest, når det tegnes et bilde av at vi må velge mellom levende sjøsamiske kystsamfunn eller reindriftas naturgrunnlag. SV vil trygge hele Finnmarks befolkning.

Finnmark henger etter når det gjelder infrastruktur for transport av kraft som er nødvendig for å omstille til nullutslipp. Det er behov for å heve standarden på fylkesveiene slik at trygghetsgapet opp til riksveier tettes. Innbyggerne i nord må ha en jobb å gå til, en meningsfull fritid og kjenne trygghet i alle livets faser. En helhetlig plan for Nord-Norge må også være knyttet til oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Skal vi snu den negative befolkningsutviklingen i nord, må vi bort fra stykkprisfinansiering som økonomisk modell, og vi må erkjenne at det er nødvendig med en langsiktig, tverrsektoriell plan for hele regionen.

En slik plan må ha som utgangspunkt at det offentlige skal legge til rette for at de som bor, vokser opp, jobber, driver næring skal ha likeverdige forutsetninger som i resten av landet.

SV vil at det skal utarbeides en helhetlig, tverrsektoriell plan for Nord- Norge. Planen må omfatte løsninger for:

- Skjerming, dybde og tilrettelegging for ulike typer fartøy. Infrastrukturen må legge til rette for omstilling til nullutslippshavner
- At veibygging og vintervedlikehold tar høyde for utfordringer særlig knyttet til klimatiske forhold
- Å sikre samferdselstilbud som gjør det mulig å bo og drive næringsvirksomhet i veiløse samfunn
- Sikre en infrastruktur for kraft som imøtekommer krav til sikkerhet, beredskap og utvikling på kort og lang sikt i hele regionen og ivaretar menneskerettigheter
- Tilgang til gode og kulturelt tilpassede helse- og omsorgstjenester i forsvarlig avstand uansett vær
- Opprettelse av flere statlige arbeidsplasser, plan for samisk institusjonsbygging og insentiver for kulturelle tilbud som bidrar til bolyst

1 U22: Kjedemakt, beredskap og norsk 2 mat!

3 **Leverert etter forslagsfrist.**

4 **Forslagsstiller:** Vestland SV

5 På tampa av 2024 kom nyheita om at Norgesgruppen som den største av matvarekjedene i
6 Noreg ikkje lenger skal tilby sine kundar mjøl frå Møllerens. Norgesgruppen har i staden fått
7 ein avtale med Lantmännen Cerealia eller for oss kjent som «Regal» Frå før har Coop stengt
8 ute Møllerens, og frå våren 2025 er det berre Rema 1000 som tilbyr norsk mjøl i butikkane.

9 Matvareoligarkane i Noreg (inkludert Coop) har rigga eit system som gjer at ingen tener
10 pengar før produkta er i hylla i butikken. Dei har (om ein vil) etablert ein føydal struktur i
11 matmarknaden med resultat at øvst sit ein Sveitsflyktning og på botn sit «ufrie bønder».

12 Det er på høg tid at storting og regjering tek tak i – og regulerer matmarknaden. Dei kan
13 starte med å krevje at avtalar som dette vert offentlege. Sansynlegvis må Lantmännen
14 Cerealia selje kveitemjøl med tap med lovnad om god hylleplassering for øvrige produkt. Det
15 er kveitemjølet som er avgjerande, og pris vert diktert etter kva «Norgesgruppen» meiner er
16 den rette med hjelp av VG sin matbørs.

17 Vi treng regulering som sikrar matproduksjon i Noreg og som styrkar beredskap. Når
18 nasjonale myndigheiter kan sende brosjyre i posten om min og din private beredskap utan
19 samstundes syte for ei regulering av eigen matproduksjon, er det nærast eit hån.

20 Det er sikkert nokon som trur at matvarekjedene kan regulere seg sjølv og sjå til at regionale
21 og nasjonale produsentar overlever i marknaden. Svaret er sannsynleg tvert om – at fleire
22 norske produsentar sit med avtalar i matvarekjedene som trugar deira eigen eksistens.

23 Norgesmøllene (Møllerens) vart etablert i 1866 og er eigd av norske bønder. SV krev at
24 regjeringa tek grep som sikrar at norsk mat produsert av norske bønder og foredla i norske
25 møller vert tilbydd i alle butikkar i Noreg. For norske arbeidsplassar, men ikkje minst for norsk
26 matvaretryggleik og beredskap.

27